

FIȘA DISCIPLINEI

Monahismul, o alternativă evanghelică. Istorie și teologie / Monasticism, an evangelical alternative. History and theology

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	De Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	De Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Teologie Pastorală
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Monahismul, o alternativă evanghelică. Istorie și teologie / Monasticism, an evangelical alternative. History and theology				Codul disciplinei	OLR0543
2.2. Titularul activităților de curs					Conf. Univ. Dr. †Benedict (Valentin-Cosmin) Vesa		
2.3. Titularul activităților de seminar					Conf. Univ. Dr. †Benedict (Valentin-Cosmin) Vesa		
2.4. Anul de studiu	4	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					4
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					19
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					14
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)					2
3.5.5. Examinări					2
3.5.6. Alte activități					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				44	
3.8. Total ore pe semestru				100	
3.9. Numărul de credite				4	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul	
4.2. de competențe	Nu este cazul	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	<i>Ecran de proiecție, videoproiector, laptop, flipchart, sistem audio</i>	
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	<i>Ecran de proiecție, videoproiector, laptop, flipchart, sistem audio</i>	

6. Competențele specifice acumulate¹

Competențe profesionale/esențiale	- Realizarea misiunii de propovăduire a credinței, în spirit irenic - Proiectarea și elaborarea unui discurs argumentat pe baza textelor sacre (expunere verbală și scrisă) - Enunțarea corectă a doctrinei cultului/Bisericii, precum și a mijloacelor transmise de aceasta pentru desăvârșirea persoanei și a lumii - Pastorația eficientă a credincioșilor: consilierea acestora potrivit regulilor proprii (legi, canoane), precum și a normelor morale - Analiza și interpretarea datelor, privind, istoria cultului/Bisericii și istoria religiilor - Săvârșirea ritualurilor cultice
Competențe transversale	- Aplicarea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, de punctualitate și conștiinciozitate misionară, pe baza principiilor, normelor și valorilor doctrinare, religios-morale și canonice - Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă multidisciplinară (intra și extra teologic), pe diverse paliere ierahice, respectând principii de credință religioasă - Formularea unei strategii de optimizare a pregătirii profesionale continue, prin actualizarea conținuturilor învățării, aplicarea tehnologiilor informației și prin utilizarea limbilor străine

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Dobândirea unei viziuni teologico-istorice articulate asupra monahismului creștin, în diversele sale forme și etape, în vederea înțelegerii vocației monahale ca alternativă evanghelică și a integrării valorilor monahale în pastorația și viața Bisericii de azi.
7.2 Obiectivele specifice	- Înțelegerea originii, dezvoltării și diversificării formelor de viață monahală în Răsărit și Apus. - Identificarea trăsăturilor fundamentale ale vocației monahale și a impactului acesteia asupra vieții Bisericii. - Analiza contribuției duhovnicești, culturale și misionare a marilor tradiții monahale. - Explorarea figurilor reprezentative ale monahismului în istorie și în prezent, în cheie teologică și pastorală. - Formarea unei perspective pastorale care să valorifice modelele monastice în contextul actual al Bisericii.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Originea monahismului (Vechiul Testament, alte religii);	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Începuturile vieții monahale creștine. Monahismul și martiriul.	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Forme ale vieții monahale – viața de obște, sihăstria și alte forme intermediare;	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Sfântul Antonie cel Mare, Sfântul Pahomie cel Mare și monahismul egiptean;	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Tradiția patericală egipteană;	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

Monahismul palestinian;	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Monahismul siriatic;	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Monahismul armean și etiopian;	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Muntele Athos și înrăurirea sa spirituală;	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Monahismul în țările slave;	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Monahismul în spațiul românesc;	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Monahismul apusean: ordinul benedictin, ordinul dominican și ordinul franciscan.	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Monahismul contemporan;	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Vocația monahală astăzi.	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Bibliografie: Tomas Spidlik, Spiritualitatea Răsăritului creștin. III Monahismul, Sibiu, Deisis, 2000. Sfântul Vasile cel Mare. Reguli Mari, București, EIBMBOR, 2009. Rânduieile vieții monahale și Viața Sfântului Benedict de Nursia, București, EIBMBOR, 2012. Sabino Chiala, Avva Avraam Sirul - obștea sa și rânduielile Marii Mănăstiri, Editura Sfântul Nectarie, 2020. Mitropolitul Serafim, Sfinții printre noi: de la Paisie Olaru la Rafail Noica. Duhovnici pe care i-am cunoscut, Iași, Doxologia, 2015. Patericul mare. Apoftegmele Părinților pustiei. Colecție tematică, București, Editura bizantină, 2016. Arhim. Ioannikios, Patericul atonit, Bacău, Editura Bunavestire. Ioanichie Bălan, Patericul românesc, Mănăstirea Sihăstria, 2011.		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Regula Sfântului Vasile cel Mare (I);	Lucrare de seminar, analiză de texte spirituale din literatura ascetică și literatura universală dezbateri.	
Regula Sfântului Vasile cel Mare (II);	Lucrare de seminar, analiză de texte spirituale din literatura ascetică și literatura universală dezbateri.	
Rânduiala monahală la Sfântul Ioan Casian (I);	Lucrare de seminar, analiză de texte spirituale din literatura ascetică și literatura universală dezbateri.	
Rânduiala monahală la Sfântul Ioan Casian (II);	Lucrare de seminar, analiză de texte spirituale din literatura ascetică și literatura universală dezbateri.	
Regula monahală a Sfântului Benedict de Nursia (I);	Lucrare de seminar, analiză de texte spirituale din literatura ascetică și literatura universală dezbateri.	
Regula monahală a Sfântului Benedict de Nursia (II);	Lucrare de seminar, analiză de texte spirituale din literatura ascetică și literatura universală dezbateri.	
Regula monahală a lui Ava Avraam de Kashkar;	Lucrare de seminar, analiză de texte spirituale din literatura ascetică și literatura universală dezbateri.	
Regula Sfântului Dominic;	Lucrare de seminar, analiză de texte spirituale din literatura	

	ascetică și literatura universală dezbateri.	
Regula Sfântului Francisc de Assisi;	Lucrare de seminar, analiză de texte spirituale din literatura ascetică și literatura universală dezbateri.	
Practici ascetice;	Lucrare de seminar, analiză de texte spirituale din literatura ascetică și literatura universală dezbateri.	
Rugăciunea monahului;	Lucrare de seminar, analiză de texte spirituale din literatura ascetică și literatura universală dezbateri.	
Apostolatul monahilor;	Lucrare de seminar, analiză de texte spirituale din literatura ascetică și literatura universală dezbateri.	
Chipuri de Părinți și Maici contemporani (I);	Lucrare de seminar, analiză de texte spirituale din literatura ascetică și literatura universală dezbateri.	
Chipuri de Părinți și Maici contemporani (II);	Lucrare de seminar, analiză de texte spirituale din literatura ascetică și literatura universală dezbateri.	
Bibliografie: Andrew Louth, <i>Gânditori ortodocși moderni. De la Filocalie până în prezent</i> , traducere de Lucian Filip, Cristian Untea și Justin A. Mihoc, Iași, Editura Doxologia, 2017. Tomas Spidlik, <i>Spiritualitatea Răsăritului creștin. III Monahismul</i> , Sibiu, Deisis, 2000. Sfântul Vasile cel Mare. Reguli Mari, București, EIBMBOR, 2009. Rânduieile vieții monahale și Viața Sfântului Benedict de Nursia, București, EIBMBOR, 2012. Sabino Chiala, Avva Avraam Sirul - obștea sa și rânduielile Marii Mănăstiri, Editura Sfântul Nectarie, 2020. Mitropolitul Serafim, Sfinții printre noi: de la Paisie Olaru la Rafail Noica. Duhovnici pe care i-am cunoscut, Iași, Doxologia, 2015. Patericul mare. Apoteogmele Părinților pustiei. Colecție tematică, București, Editura bizantină, 2016. Arhim. Ioannikios, Patericul atonit, Bacău, Editura Bunavestire. Ioanichie Bălan, Patericul românesc, Mănăstirea Sihăstria, 2011.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina răspunde nevoii de aprofundare a valorilor monahale în contextul formării pastorale, oferind viitorilor slujitori ai Bisericii repere duhovnicești și teologice esențiale. Conținuturile sunt în acord cu așteptările mediului eclesial și academic, care solicită cunoașterea și valorizarea tradiției monastice pentru o slujire autentică, vie și contextualizată a credinței.
--

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<i>Evaluare finală</i>	<i>Examen scris</i>	75 %

10.5 Seminar/laborator	<i>Activitate la seminar</i>	<i>Implicare în dezbaterile de la seminar</i>	25 %
10.6 Standard minim de performanță			
• Cunoașterea teoretică a jumătate din materialul predat și analizat la cursuri și seminarii asigură studentului nota de promovare. • Prezența la cursuri 75% (50% pentru cei angajați cu carte de muncă).			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

Nu se aplică

Data completării:
03.04.2025

Semnătura titularului de curs

f. Benedict Polisteanu

Semnătura titularului de seminar

f. Benedict Polisteanu

Data avizării în departament:
17.04.2025

Semnătura directorului de departament

Dr. Anghel

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".